

5. Semesterbeskrivelse

Peqqissaanermik

Ilisimatusarfik

Institut for Sundhed & Natur

Institute of Health & Nature

Bachelor i sygepleje

Indhold

Teoretiske studier.....	3
Sygepleje.....	3
Sundhedsfremmende og forebyggende sygepleje.....	4
Den motiverende samtale	5
Misbrug og omsorgssvigt.....	6
Tab af livsmod og selvmordsforebyggelse	6
Rehabiliterende sygepleje	7
Palliativ sygepleje	8
Sygepleje i det virtuelle rum.....	8
Kvalitet i sundhedsvæsenet.....	9
Sygeplejevidenskab i forhold til etiske aspekter og dilemmaer på professions- og samfundsniveau	10
Omsorgsfilosofi, sygeplejefprofessionens udvikling og interaktionel sygeplejepraksis.....	12
Videnskabsteori og forskningsmetodologi	12
Epidemiologi og miljømedicin	14
Folkesundhedsvidenskab.....	15
Pædagogik	16
Filosofi og etik.....	18
Religion	19
Sociologi og antropologi.....	20
Kulturnatten	21
Ekstern prøve i 5.semester	22
Den skriftlige opgave	23
Den mundtlige eksamination	24

Semesterbeskrivelse			
5. Semester			
Semesterets overordnede tema: Sundhedsfremmende og rehabiliterende sygepleje, sundhedspædagogik og kvalitet i sundhedsvæsenet.			
Omfang i ECTS: 30	Teoretiske studier 30 ECTS		
	Kliniske studier 0 ECTS		
Semesterets fagområder:		Teoretiske studier (30 ECTS)	Kliniske studier (0 ECTS)
	Sygepleje	13 ECTS (104 lekt)	
	Videnskabsteori og forskningsmetodologi	4 ECTS (32 lekt)	
	Epidemiologi	2 ECTS (16 lekt)	
	Folkesundhed	3 ECTS (24 lekt)	
	Filosofi og etik	3 ECTS (24 lekt)	
	Religion	1 ECTS (8 lekt)	
	Pædagogik	2 ECTS (16 lekt)	
	Sociologi og antropologi	2 ECTS (16 lekt)	
Læringsforløbet indledes med: Introduktion til semesterets læringsmål, indhold og litteratur. Introduktion til semesterets eksterne prøve, dens mål og dens kriterier.			
Teoretiske studier			
Sygepleje			
<u>Mål:</u> Den studerende kan gøre rede for grundbegreber inden for sundhedsfremme og sundhedspædagogik; gøre rede for begreber og metoder inden for rehabilitering og palliation; gøre rede for grundbegreber og principper knyttet til kvalitetsarbejde i sundhedsvæsenet; identificere et sundhedsproblem i befolkningsmæssigt og kulturelt perspektiv; analysere den valgte problemstilling i et sygeplejefagligt og etisk perspektiv; opstille et teoretisk underbygget forslag til sundhedspædagogisk indsats over for en befolkningsgruppe og en identificeret problemstilling, der har relevans i forhold til aktuel sundhedsstrategi; identificere socialt udsatte gruppers behov i forbindelse med misbrug og omsorgssvigt; systematisk søge, vurdere og diskutere forskningsresultater til belysning af en sygeplejefaglig problemstilling; identificere og analysere kvalitetsbrist i sundhedsvæsenet; systematisk søge, vurdere og diskutere evidensbaserede metoder til at styrke kvaliteten på det valgte område; argumentere for en sygeplejefaglig vurdering af en patients eller borgers situation med henblik på at indgå i tværfagligt samarbejde og på tværs af kommunal og regional sundhedssektor.			
<u>Indhold:</u> Sundhedsfremmende og forebyggende sygepleje. Den motiverende samtale. Misbrug og omsorgssvigt. Tab af livsmod og selvmordsforebyggelse; Den svære samtale. Rehabiliterende sygepleje; Palliativ sygepleje. Sygepleje i det virtuelle rum. Kvalitet i			

sundhedsvæsenet. Ethiske aspekter i sygeplejen på professions- og samfundsniveau. Omsorgsfilosofi. Sygeplejefprofessionens udvikling. Interaktionel sygeplejepraksis.

Omfang: 104 lekt.

Pensum: 825 + 200 fra opgaven sider (i alt 990 sider)

Sundhedsfremmende og forebyggende sygepleje

Mål:

Den studerende kan gøre rede for grundbegreber inden for sundhedsfremme og forebyggelse
Den studerende kan opnå dybdegående viden om centrale områder indenfor miljø og livsstil, der har betydning for menneskets sundhed, den studerende kan identificere et sundhedsproblem i befolkningsmæssigt og kulturelt perspektiv. Den studerende kan analysere sygeplejefaglige problemstillinger i et sundhedsfremmende og -forebyggende perspektiv, samt mundtligt og skriftligt formidle argumentationen for analysen, der udmunder i interventionsforslag, der tilgodeser de kontekstuelle vilkår for interventionen. Den studerende kan argumentere for en sygeplejefaglig vurdering af en patients eller borgers situation med henblik på at indgå i tværfagligt samarbejde og på tværs af kommunale og regionale sundhedssektorer.

Indhold:

Sundhedsfremmende og forebyggende sygepleje i et nationalt og internationalt perspektiv. Befolkningsundersøgelser. Sundhedspolitiske initiativer og interventioner. Sideløbende undervises i og relateres til faget folkesundhedsvidenskab. Idégenerering og innovation knyttet til udviklingen af sundhedsfremmende og forebyggende sygepleje.

Omfang: 18 lektioner

Pensum: 96 sider

Litteratur:

- Evron, L. (2020): Kapitel (kap.). 3, Sundhedsfremme og forebyggelse. I: Rasmussen, J., Pedersen, M. (red.). *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi*. 2. udgave. København. Gads Forlag. s. 53-85. (32 s.)
- Berliner, P., Gestur, H. (2020): Fællesskaber, trivsel og sundhed. I: Aagaard, T., Hounsgaard, L. (red.). *Menneske – Sundhed, samfund og kultur*. Forfatterne & Kliim, Aarhus. S. 69-86 (17 s.)
- Ottendahl, CB., et al. (2023): Afsnit 2.1 «Vores sundhed» - sundhedsopfattelser med fokus på krop, sjæl og ånd. Statens Institut for Folkesundhed, s. 11-13 (2 s.)
https://www.sdu.dk/da/sif/rapporter/2023/qeggata_modellen (13/05/24)
- Mulvad, G., Aagaard, T. (2020): Familie og velfærd: Mere udvikling – mindre behandling. I: Aagaard, T., Hounsgaard, L. (red.). *Menneske – Sundhed, samfund og kultur*. Forfatterne & Kliim, Aarhus. S. 25-32. (7 s.)
- Statens Institut for Folkesundhed (2018): Kap. 1. Om HBSC-undersøgelsen, Kap. 4. Sundhed og helbred. Kap. 5. Kost, måltidsvaner og tandsundhed. *HBSC Greenland Data fra Skolebørnsundersøgelsen 2018*. I, Niclasen, Birgit (red.). SIF's Grønlandsskrifter nr. 32, HBSC Greenland Data fra Skolebørnsundersøgelsen 2018.
[HBSC Greenland \(sdu.dk\)](https://www.sdu.dk)s. 20-24 + 49-59 + 58-77 (33 s.)

- Mulvad, G. (2018): Chapter 3. Food Security in Greenland. I: Exner-Pirot, H., B. Norbye and L. Butler (eds.) (2018). Northern and Indigenous Health and Health Care. Saskatoon, Saskatchewan: University of Saskatchewan. <https://openpress.usask.ca/northernhealthcare/> (14/05/24) (3 s.)
- *The Ottawa Charter for Health Promotion*. (1986) WHO. Findes på: <http://www.who.int/healthpromotion/conferences/previous/ottawa/en/> (14/05/24) (2 s.)
 - Dansk udgave af Ottawa Chartret: <http://sund-by-net.dk/wp-content/uploads/images/Ottawa%20charter%2C%20oversat%20til%20dansk.pdf> (14/05/24) (9 s.)

Supplerende litteratur:

- Sundhedskommissionens Betænkning. (2023). *Vores Sundhedsvæsen – vores fælles ansvar*. https://naalakkersuisut.gl/-/media/publikationer/sundhed/2023/sundhedskom-betnkning-2023-samlet-digital_final-dk.zip (13/05/24)
 - Kap. 11. Sundhedsfremme og forebyggelse. s. 179-206

Den motiverende samtale

Mål:

At den studerende opnår færdigheder i og anvende samtaleteknikker, der kan fremme patientens motivation i et sundhedsfremmende og forebyggende perspektiv.

Indhold:

Den motiverende samtale, øvelser i motiverende samtale.

Omfang: 5 lekt.

Pensum: 42 sider

Litteratur:

- Eksempel på hvordan den motiverede samtale bliver brugt her i Grønland ved. *Allorfik*: https://www.allorfik.gl/Emner/Behandlingstilbud/Behandlingsmetoderne?sc_lang=da (14/05/24) (2 s.)
- Finderup, J & Lomborg K (2017): *Hjælp patienten med at træffe beslutninger*. Sygeplejersken. Fag & Forskning 2017; vol. (3). <https://dsr.dk/sygeplejersken/arkiv/ff-nr-2017-3/hjaelp-patienten-med-at-traeffe-beslutninger> (14/05/24) (5 s.)
- Kehler, D. (2021): Kap. 15, Den forebyggende og motiverende samtale. I: Jørgensen, K. (red.): *Kommunikation – for sundhedsprofessionelle*. 5. udgave, 1. oplag. Gads Forlag. s. 261-279 (18 s.)
- Miller, W. R., Rollnick, S. (2013): At fremkalde personens egen motivation. I: Miller, W. R., Rollnick, S. (red.): *Den motiverende samtale*. 2. udg. 1. oplag. København, Hans Reizels Forlag, s. 205-222 (17 s.)

Supplerende litteratur:

- Rubin, SE., et al. (2023): *Afhængighedsbehandling i Grønland – Behandlerperspektiv på det nationale behandlingstilbud Allorfik*. Statens Institut for Folkesundhed, SDU.
<https://www.sdu.dk/da/sif/rapporter/2023/allorfik> (13/05/24)
 - Kapitel 4. Mødet med borgeren. (s.17-18)
 - Kapitel 5.2. Motivation hos borgeren. (s.20-22)

Misbrug og omsorgssvigt**Mål:**

At den studerende kan identificere socialt udsatte gruppers behov i forbindelse med misbrug og omsorgssvigt.

Indhold:

Misbrugsproblematikker i samfundet

Omfang: 6 lekt.

Pensum: 47 sider

Litteratur:

- Departementet for Sociale Anliggender og Justitsområdet (2020): *National handlingsplan mod forældres omsorgssvigt af børn 2020-2030 Børn og familier i centrum – et mere sammenhængende børne- og familieområde*. <https://naalakkersuisut.gl/-/media/publikationer/familie/2019/nat-handlingsplan-dk-screen.zip?la=da> (13/05/24)
 - Kap. 4 Omfanget af omsorgssvigt. s. 20-25 (5 s.)
- Berliner, P. & LyngeT, AE. (2023): *Magt og autoritet om børns adgang til rettigheder*. I: Høiris, O., et al. *Magt og autoritet i Grønland*. Syddansk Universitetsforlag, s. 377-403 (27 s.)
- Larsen, C. V. L., Hansen, C. B., Ingemann, C., Jørgensen, M. E., Olesen, I., Sørensen, I. K. ... Bjerregaard, P. (2019): *Befolkningsundersøgelsen i Grønland 2018*. (15 s.)
 - Kap. 2 Levevilkår og ulighed i sundhed. s. 6-13.
 - Kap. 4 Rusmidler og rygning. s.22-30https://www.sdu.dk/da/sif/rapporter/2019/befolkningsundersoegelsen_i_groenland (13/05/24)

Tab af livsmod og selvmordsforebyggelse**Mål:**

At den studerende opnår færdigheder i og anvende samtaleteknikker og vurderingsredskaber i mødet med den selvmordstruede patient.

Indhold: Den svære samtale. Strategier og indsatser på nationalt og lokalt niveau i forebyggelsen af selvmord.

Omfang: 12 lekt.

Pensum: 130 sider

Litteratur:

- Erlangsen, A., Nordentoft, M., Dvinge, L., & Laidler, R. (2020). Selvmordsforebyggelse. I: N. Buus, B. Askham, L. L. Berring, L. Hybholt, K. Stjernegaard, & E. S. Tønder (Red.): *Psykiatrisk Sygepleje*. Munksgaard, s. 463–491 (28 s.)
- Falk, B. (2021): Kap. 9, Den fænomenologisk-eksistentielle samtale. I: Jørgensen, K. (red.): *Kommunikation – for sundhedsprofessionelle*. 5. udgave, 1. oplag. Gads Forlag. s. 159-174 (15 s.)
- Flora, J. (2020): "Jeg ved ikke hvorfor han gjorde det. Det skete af sig selv" – Kausalitet og selvmord. I: Aagaard, T., Hounsgaard, L. (red.): *Menneske – Sundhed, samfund og kultur*. Forfatterne & Kliim, Aarhus. S. 165-182. (17 s.)
- Paarisa. (2023): *QAMANI – Strategi for forebyggelse af selvmord 2023-2028*. Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik (Socialstyrelsen). [Link](#) (13/05/24) (44 s.)
- Seidler, IK., et al. (2023): *A Systematic Review on Risk and Protective Factors for Suicide and Suicidal Behaviour among Greenland Inuit*. International Journal of Circumpolar Health 82(1). <https://doi.org/10.1080/22423982.2023.2226284> (13/05/24) (15 s.)
- Seidler, IK., et al. (2023): *Time Trends and Geographical Patterns in Suicide among Greenland Inuit*. BMC Psychiatry 23(1):1–11. <https://doi.org/10.1186/s12888-023-04675-2> (13/05/24) (11 s.)

Rehabiliterende sygepleje

Mål:

At den studerende opnår viden om de politiske, økonomiske og administrative rammer for rehabiliterende sygepleje. At den studerende kan analysere og vurdere behovet for rehabiliterende sygepleje hos palliative patienter.

Indhold:

Internationale og nationale strategier og indsatser indenfor rehabiliteringsprocessen.

Omfang: 9 lekt.

Pensum: 71 sider

Litteratur:

- Aagaard, Tine (2015): Politiske, økonomiske og administrative rammer for sundhedsområdet. I: *Hverdagsliv med sygdom – Patienters kulturelle perspektiver på sundhedspraksis i Grønland*. INUSSUK nr. 1, 2015. Kapitel 2. (s. 52-68) (21 s.)
- Borg, T (2020): Rehabilitering som del af borgerens livsførelse og læring i relationelle og kulturbestemte kontekster. I: Aagaard, T., Hounsgaard, L. (red.). *Menneske – Sundhed, samfund og kultur*. Forfatterne & Kliim, Aarhus. S. 123-141. (18 s.)
- Sundhedskommissionens Betænkning. (2023). *Vores Sundhedsvæsen – vores fælles ansvar*. https://naalakkersuisut.gl/-/media/publikationer/sundhed/2023/sundhedskom-betnkning-2023-samlet-digital_final-dk.zip (13/05/24)
 - Kap. 12. Rehabilitering. s. 207-218 (12 s.)

- Vallgård, S. (2013). Kap. 3, Politiske ideologier og sundhedspolitik. I: Vallgård, S. (red.): Sundhedspolitik, teorier og analyser. København, Munksgaard. s. 47-67. (20 s.)

Palliativ sygepleje

Mål:

At den studerende opnår viden om nationale rehabiliterende og palliative indsatser. At den studerende opnår viden om og kan reflektere over det tværsektorielle og tværfaglige samarbejde i forhold til rehabiliterende og palliative indsatser.

Indhold:

Nationale tværsektorielle og tværfaglige indsatser indenfor det palliative felt. Patienters oplevelser af de tilgængelige rehabiliterende og palliative indsatser.

Omfang: 5 lekt.

Pensum: 30 sider

Litteratur:

- Departement for Sundhed (2015). *Muligheder for rehabiliterende og lindrende (palliativ) indsats til personer med livstruende sygdom*. S. 38-42. http://www.peggik.gl/-/media/Files/Publikationer/Rapporter_og_redegoerelser/2015/Muligheder_palliation_rehabilitering/DK-Muligheder-palliation-og-rehabilitering-2015.pdf?la=da-DK (13/05/24) (5 s.)
- Jespersen, E. et al. (2021): *Rehabiliterende palliation til den livstruede patient og familie*. I: Kragh, CF., Ilkjær, I. & Dieperink, KB. (eds). Palliation og rehabiliterende palliation. København: Gads Forlag, s. 25-45. (20 s.)
- Timm, H., Aagaard, T., Augustussen, M. (2019). Palliation i Grønland. Palliation, Grønland, kræftpatienters symptomatologi, patienters og pårørendes og professionelles erfaringer. REHPA. S. 31-36. <https://www.rehpa.dk/wp-content/uploads/2019/10/Palliation-i-Gr%C3%B8nland.pdf> (13/05/24) (5 s.)

Sygepleje i det virtuelle rum

Mål:

At den studerende opnår viden om mulighederne for rehabiliterende sygepleje, hvor geografien er udfordrende i forhold til at kunne udøve sygepleje i en direkte relation til patienten.

Indhold:

Rehabiliterende sygepleje der udøves over geografiske afstande. Muligheder for rehabiliterende indsatser ved hjælp af teknologi.

Omfang: 6 lekt.

Pensum: 55 sider

Litteratur:

- Danbjørg, DB. & Olesen, F. (2018): *Sygepleje Og Teknologi*. Klinisk Sygepleje 32(01):73–78. <https://www.idunn.no/doi/epdf/10.18261/issn.1903-2285-2018-01-07> (14/05/24) (6 s.)

- Martinsen, K. (2017): *Fra Diakonisse Til Robot*. Klinisk Sygepleje 31(01):20–32.
<https://www.idunn.no/doi/epdf/10.18261/issn.1903-2285-2017-01-03> (14/05/24) (14 s.)
- Kaysen, L. (2017): E-Sundhedskompetence. I: Fredskild, T., Dalkjær, D. (red.). *Velfærdsteknologi i sundhedsvæsenet*. 2. udgave. Gads Forlag. s. 151-167 (16 s.)
- Schon, L. (2017): Fra indlagt til udlagt – Telemedicinsk behandling og pleje i eget hjem af kronisk syge patienter med akut forværring. I: Fredskild, T., Dalkjær, D. (red.). *Velfærdsteknologi i sundhedsvæsenet*. 2. udgave. Gads Forlag. s. 299-307 (8 s.)
- Øgaard, A. (2020): Pædagogiske perspektiver for telemedicin – et praksisfelt i Grønland under udvikling. I: Aagaard, T., Hounsgaard, L. (red.). *Menneske – Sundhed, samfund og kultur*. Forfatterne & Kliim, Aarhus. S. 311-322. (11 s.)

Supplerende litteratur:

- Exner-Pirot, H., Norbye, B. & Butler, L. (eds.). (2018): *Northern and Indigenous Health and Health Care*. Saskatoon, Saskatchewan: University of Saskatchewan.
<https://openpress.usask.ca/northernhealthcare/> (13/05/24)
 - Chapter 27: Jong, M. How to use Telehealth to Enhance Care in Isolated Northern Practices.
 - Chapter 29: Lyonnais MC. & Fletcher, C. Social Media for Health in Nunavik (Commentary).
 - Chapter 30: Juuso, P. eHealth as a support for older adults at home.

Kvalitet i sundhedsvæsenet

Mål:

At den studerende kan gøre rede for grundbegreber og principper knyttet til kvalitets- og udviklingsarbejde i sundhedsvæsenet, herunder de udfordringer og barrierer der kan opstå.
At den studerende kan vurdere og diskutere forskningsresultater til belysning af en sygeplejefaglig problemstilling; identificere og analysere kvalitetsbrist i sundhedsvæsenet; systematisk søge, vurdere og diskutere evidensbaserede metoder til at styrke kvaliteten.

Indhold:

Dokumentationsstandarder. Kvalitets- og udviklingsarbejde, kvalitetssikring samt evaluering heraf. Evidens. Kliniske retningslinjer. Implementeringsprocesser. Patientforløb.

Omfang: 18 lekt.

Pensum: 130 sider

Obligatoriske studieaktiviteter: Redegør for grundbegreber og principper knyttet til kvalitetsarbejde, der sikrer evidens og kvalitetsudvikling af den kliniske sygepleje i sundhedsvæsenet. Metode og tidspunktet for redegørelsen aftales med underviseren.

Litteratur:

- Husted, G., Faber, N., Rossing, C. (2020): *Det lange lys sat på forebyggelse*. Fag & Forskning 2020; (1): 70-74. Sygeplejefaglige artikler (6 s.).
<https://dsr.dk/sygeplejersken/arkiv/ff-nr-2020-1/det-lange-lys-sat-paa-forebyggelse> (13/05/24)

- Jakobsen, D. H., Jakobsen, M. (2019): Kap. 9. *Accelererede Patientforløb*. I: Eldrup, D og Glasscock, T. (red.): *At lede sygepleje - sygeplejerskens Virksomhedsområde*. 2. udgave, 1. oplag, Gads forlag København, s.209-216 (8 s.)
- Pedersen, I., Lund, M., Eldrup, D. S., Glasscock T. (2019): *Kvalitetsudvikling*. I: Eldrup, D., Glasscock, T. (red.): *At lede sygepleje – sygeplejerskens virksomhedsområde*. 2. udgave. Gads Forlag, København. s. 269-289. (20 s.)
- Mainz, J. (2024): Kap. 1, Kvalitet på dagsordenen. I: *Basal kvalitetsudvikling*. 2. udgave. København, Munksgaard Danmark, s. 15-30. (6 s.)
- Mainz, J. (2024): Kap. 2, Evidens og kvalitet. I: *Basal kvalitetsudvikling*. 2. udgave. København, Munksgaard Danmark, s. 31-44 (15 s.)
- Mainz, J. (2024): Kap. 3, Kvalitetsbegrebet. I: *Basal kvalitetsudvikling*. 2. udgave. København, Munksgaard Danmark, s. 45-58 (13 s.)
- Mainz, J. (2024): Kap. 4, Patientforløb. I: *Basal kvalitetsudvikling*. 2. udgave. København, Munksgaard Danmark, s. 59-75 (18 s.)
- Mainz, J. (2024): Kap. 6, Kvalitetsmåling. I: *Basal kvalitetsudvikling*. 2. udgave. København, Munksgaard Danmark, s. 89-119 (20 s.)
- Mainz, J. (2024): Kap. 7, Kvalitetsforbedring. I: *Basal kvalitetsudvikling*. 2. udgave. København, Munksgaard Danmark, s. 121-145 (24 s.)

Supplerende litteratur:

- Sundhedsstyrelsen. (2021): *Nationale kliniske anbefalinger og retningslinjer*.
<https://www.sst.dk/da/Fagperson/Retningslinjer-og-procedurer/NKA-og-NKR> (13/05/24)
- Landslægeembedet. *Landslægens vejledninger for sundhedsprofessionelle*.
https://nun.gl/emner/sundhedsprofessionelle/landslaegens_vejledninger_for_sundhedsprofessionelle?sc_lang=da (13/05/24)
- Indenrigs- og Sundhedsministeriet. *Sundhedsvæsenet: Kvalitet i sundhedsvæsenet*.
[https://ism.dk/sundhed/sundhedsvaesenet/kvalitet-i-sundhedsvaesenet#:~:text=Patienterne%20har%20krav%20p%C3%A5%20sammenh%C3%A6ngen%20de,og%20overskuelig%20information%20om%20behandlingstilbuddene](https://ism.dk/sundhed/sundhedsvaesenet/kvalitet-i-sundhedsvaesenet#:~:text=Patienterne%20har%20krav%20p%C3%A5%20sammenh%C3%A6ngen%20de,og%20overskuelig%20information%20om%20behandlingstilbuddene.). (13/05/24)

Sygeplejevidenskab i forhold til etiske aspekter og dilemmaer på professions- og samfundsniveau

Mål:

At den studerende kan diskutere mulige sygeplejefaglige dilemmaer, der kan opstå mellem aktører på de forskellige niveauer i relation til folkesundhed, sundhedsfremme og sundhedspolitiske og samfundsmæssige vilkår. Den studerende kan reflektere over, analysere og diskutere sygeplejeetiske og mellem menneskelige etiske dilemmaer.

Indhold:

ICN, SSN, DSR Sygeplejeetiske Råd, Grønlands Sygeplejeetiske råd og Sygeplejeetiske retningslinjer, indførelse i professionsetik i sygeplejen, etiske overvejelser ifm. Dataindsamling samt argumentation og refleksion over etiske principper i kvantitative og kvalitative forskningsundersøgelser.

Omfang: 15 lekt.

Pensum: 149 sider

Obligatoriske studieaktiviteter: Den studerende søger og fremlægger i løbet af undervisningen viden om, hvilke etiske overvejelser, man bør have i forbindelse med en dataindsamling, der foregår vha. interview, observation eller andre metoder, der direkte kan involvere patienter. Underviser planlægger tidspunktet samt tidsforbruget for udførelsen af den obligatoriske studieaktivitet.

Litteratur:

- Andersen, A. B.: Etisk refleksion i sygeplejefprofessionen. I: Flach, LA & Bøgeskov, BO. (2022): *Etik i sygeplejen*. 1. udgave, 1. oplag, FADS forlag s. 62-78 (16 s.)
- Falch, L. Aa.: Etik i projektarbejde. I: Flach, LA & Bøgeskov, BO (2022): *Etik i sygeplejen*. 1. udgave, 1. oplag, FADS forlag s. 252-271 (19 s.)
- Birkler, J. (2019): Etiske dilemmaer. I: Birkler, J. (red.): *Etik en grundbog*. 1. udgave, 1. oplag, Munksgaard Danmark. S. 35-70 (25 s.)
- Birkler, J. (2019): Etiske refleksioner. I: Birkler, J. (red.): *Etik en grundbog*. 1. udgave, 1. oplag, Munksgaard Danmark. S. 153-166 (13 s.)
- Mulvad, G., Aagaard, T. (2020): Videnskabsetik i sundhedsforskning i et postkolonialt samfund med en lille befolkning. I: Aagaard, T., Hounsgaard, L. (red.). *Menneske – Sundhed, samfund og kultur*. Forfatterne & Kliim, Aarhus. S. 357-365. (8 s.)
- Harrits, G.S.: Etiske udfordringer i sundhedsprofessionelles møde med forskellige livsvilkår. I: Munksgaard, M. E., Fjordside, S. (2019): *Etiske problemstillinger, dilemmaer og paradokser for sundhedsprofessionelle*. Gads Forlag, s. 21-31, (10 s.)
- International Council of Nurses (ICN) (2023): ICN's Etiske kodeks for sygeplejersker; s. 7-25 (19 s.) https://dsr.dk/media/bkskaqfo/icn_code-of-ethics_dansk_2023.pdf (13/05/24)
- Sygeplejerskernes Samarbejde i Norden. <https://ssn-norden.dk/> (13/05/24)
- Sygepleiernes Samarbeid i Norden (SSN) (2003): *Etiske retningslinjer for sygeplejeforskning i Norden*. Oslo https://dsr.dk/media/i2ohv4qe/sygepleiernes-samarbeid-i-norden_etiske_retningslinjer.pdf (13/05/24) (19 s.)
- Sygeplejeetisk Råd (2014): De Sygeplejeetiske Retningslinjer, København, Dansk Sygeplejeråd, s. 1-12. (12 s.) https://dsr.dk/media/12flxpd3/sygeplejeetiske_retningslinjer_2014.pdf (13/05/24)
- Kalaallit Nunaanni Peqqissaanermi Ileqqorissaanermut Siunnersuisoqatigiit/Sygeplejeetisk Råd i Grønland. *Sygeplejeetiske retningslinjer*. (7 s.) [Materialet kan findes under "Download kataloger osv." på: <https://da.uni.gl/uddannelse/sygeplejerske/> (14/05/24)

Omsorgsfilosofi, sygeplejefprofessionens udvikling og interaktionel sygeplejepraksis

Mål:

At den studerende kan analysere, diskutere og argumentere for, hvordan sygeplejefprofessionen udvikler egen praksis ved hjælp af omsorgsfilosofi og interaktionel sygeplejepraksis som referenceramme i undersøgelser.

Indhold: Sygeplejeteorier som referencerammer.

Omfang: 10 lekt.

Pensum: 75 sider

Litteratur:

- Laugesen, B. et al. (2021): *Præsentation af begrebsrammen FoC*. I: Damsgaard, T. L., Grønkjær, M., & Poulsen, I. (eds) *Fundamentals of Care - Klinik, ledelse, uddannelse og forskning*. København: Munksgaard, s. 15–35. (20 s.)
- Norlyk, A., Haarhr, A., Dreyer, P., Martinsen, B. (2017): *Sygeplejefagets teorigrundlag som værn mod McDonaldiseringen*. *Klinisk Sygepleje*, Vol. 31. s. 231-240.
<https://www.idunn.no/doi/10.18261/issn.1903-2285-2017-03-07> (13/05/24) (9 s.)
- Scheel, M. (2005): Centrale begreber i den interaktionelle sygeplejepraksis. I: Scheel, M. (red.). *Interaktionel sygeplejepraksis*. 4. udgave. København, Munksgaard. s. 167-190. (23 s.)
- Scheel, M. (2005): Omsorg og egenomsorg i den interaktionelle sygeplejepraksis. I: Scheel, M. (red.). *Interaktionel sygeplejepraksis*. 4. udgave. København, Munksgaard. s. 245-268. (23 s.)

Videnskabsteori og forskningsmetodologi

Mål:

At den studerende kan forholde sig til forskellige videnskabsteoretiske tilgange til opfattelsen af sundhed og sygdom.

Den studerende kan anvende grundlæggende viden om forskellige videnskabsteoretiske grundpositioner og opnå kundskaber i kvalitative og kvantitative undersøgelsesmetoder. Den studerende kan anvende og søge i sundhedsvidenskabelige databaser med henblik på at indhente artikler.

Indhold:

Forskningsdesigns. Videnskabsteoretiske tilgange. Metodologi. Analysestrategier. Litteratursøgning i sundhedsfaglige databaser.

Omfang: 32 lektioner

Pensum: 223 s. (+ min. 2 selvvalgte videnskabelige artikler de studerende selvstændigt finder via litteratursøgning)

Obligatoriske studieaktiviteter: Den studerende skal vha. en systematisk litteratursøgning finde henholdsvis en kvalitativ og en kvantitativ artikel, som evt. kan benyttes i den eksterne opgave. Der skal udføres en kvalitetsvurdering af artiklernes interne og eksterne validitet. Underviser planlægger tidspunktet samt tidsforbruget for udførelsen af den obligatoriske studieaktivitet.

Litteratur:

- CASP- tjeklister til artikelvurdering af forskellige studiedesigns (2 s.):
 - På dansk: [CASP-tjeklister \(ouh.dk\)](http://ouh.dk) (13/05/24)
 - Den officielle hjemmeside: [Home - CASP - Critical Appraisal Skills Programme \(casp-uk.net\)](http://casp-uk.net) (13/05/24)
- Nielsen, D. A., Hjørnholm, T. Q., Jørgensen, P. S. (2019): Teori. I: *Det gode bachelorprojekt i sundhedsuddannelserne*. s. 133-160 (27 s.)
- Nielsen, D. A., Hjørnholm, T. Q., Jørgensen, P. S. (2019): Kvalitative design. I: *Det gode bachelorprojekt i sundhedsuddannelserne*. s. 173-179 (6 s.)
- Nielsen, D. A., Hjørnholm, T. Q., Jørgensen, P. S. (2019): Kvalitative dataindsamlingsmetoder. I: *Det gode bachelorprojekt i sundhedsuddannelserne*. s. 181-235 (54 s.)
- Nielsen, D. A., Hjørnholm, T. Q., Jørgensen, P. S. (2019): Analyse og fortolkning i kvalitative projekter. I: *Det gode bachelorprojekt i sundhedsuddannelserne*. s. 247-265 (18 s.)
- Nielsen, D. A., Hjørnholm, T. Q., Jørgensen, P. S. (2019): Kvantitative dataindsamlingsmetoder. I: *Det gode bachelorprojekt i sundhedsuddannelserne*. s. s. 291-316 (25 s.)
- Nielsen, D. A., Hjørnholm, T. Q., Jørgensen, P. S. (2019): Analyse i kvantitative projekter. I: *Det gode bachelorprojekt i sundhedsuddannelserne*. s. s. 317-341 (24 s.)
- Nielsen, D. A., Hjørnholm, T. Q., Jørgensen, P. S. (2019): Litteratur og kilder. I: *Det gode bachelorprojekt i sundhedsuddannelserne*. s. 87-118 (31 s.)
- Nielsen, D. A., Hjørnholm, T. Q., Jørgensen, P. S. (2019): Argumentation. I: *Det gode bachelorprojekt i sundhedsuddannelserne*. s. s. 419-428 (9 s.)
- Pedersen, M., Holt, K. (2020): Kap. 11, Kritisk artikellæsning. I: Rasmussen, J., Pedersen, M. (red.). *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi*. 2. udgave. København. Gads Forlag. s. 247-265. (18 s.)
- Sørensen, W. L. (2020): Kap. 10, Opbygning og læsning af forskningsartikler. I: Rasmussen, J., Pedersen, M. (red.). *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi*. 2. udgave. København. Gads Forlag. s. 237-246. (9 s.)

Supplerende litteratur:

- Buus, N., Tingleff, E. B., Kristiansen, H. M. (2008): *Litteratursøgning i praksis, begreber, strategier og modeller*. Sygeplejersken nr. 10, 2008. (10 s.) <https://dsr.dk/sygeplejersken/arkiv/sy-nr-2008-10/litteratursogning-i-praksis-begreber-strategier-og-modeller> (13/05/24)

Epidemiologi og miljømedicin

Mål:

At den studerende kan anvende epidemiologiske grundbegreber i analysen af udbredelse af og årsagerne til befolkningens helbredsmæssige tilstand. Samt at den studerende kan reflektere over epidemiologiske data som grundlag for vurdering af levevilkårs og livsstils betydning for befolknings sundheden. At den studerende kan forbinde miljøfaktorer i menneskets omgivelser med påvirkning af sundhed og velbefindende samt kan nævne samfundets foranstaltninger på miljøområdet i forhold til sygdomsforebyggelse og sundhedsfremme.

Indhold:

Kursusdelen i epidemiologi giver en introduktion til følgende begreber og metoder: Epidemiologiens grundlæggende begreber: Årsager til sygdom, associationsmål, hyppighedsmål, studiedesign, signifikans, bias og confounding samt epidemiologiens anvendelsesområder, herunder forebyggelse af sygdom. Kursusdelen i miljømedicin giver en introduktion til: Miljøfaktorerens påvirkning af mennesket herunder toksikologi, drikke- og spildevand, affald, luftforurening, indeklima og levnedsmidler, risikogrupper. Der er særligt fokus på de arktiske miljøforhold.

Omfang: 16 lekt.

Pensum: 111 sider

Epidemiologi

- Pedersen, M. (2020): Kap. 6, Epidemiologiske analyser. I: Rasmussen, J., Pedersen, M. (red.). *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi*. 2. udgave. København. Gads Forlag. s. 133-157. (25 s.)
- Schmidt, A. (2020): Kap. 7, Epidemiologiske design. I: Rasmussen, J., Pedersen, M. (red.). *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi*. 2. udgave. København. Gads Forlag. s. 159-189. (30 s.)
- Schmidt, A. (2020): Kap. 8, Kausalitet og fejlkilder i epidemiologisk forskning. I: Rasmussen, J., Pedersen, M. (red.). *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi*. 2. udgave. København. Gads Forlag. s. 191-201 (20 s.)

Miljømedicin

- Arctic Monitoring and Assessment Programme (AMAP). (2021): *Human Health in the Arctic 2021 - Summary for Policy-Makers*. (15 s.) <https://www.amap.no/documents/download/6756/inline> (13/05/24)
- Bank-Nielsen, P., Long, M., Bonfeld-Jørgensen, E. (2019). *Pregnant Inuit Women's Exposure to Metals and Association with Fetal Growth Outcomes: ACCEPT 2010–2015*. Greenland Center for Health Research, University of Greenland. *International Journal of Environmental Research and Public Health* 2019. 16, 1171. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/30939809/> (13/05/24) (21 s.)

Supplerende litteratur:

- AMAPs hjemmeside: [Arctic Monitoring and Assessment Programme | AMAP](https://www.amap.no/) (13/05/24)

Folkesundhedsvidenskab

Mål:

At den studerende kan nævne og drage parallel mellem internationale og nationale strategier til opretholdelse og forbedring af befolkningsgruppers sundhedstilstand.

At den studerende på baggrund af viden om risikofaktorer, screening og epidemiologiske undersøgelser kan reflektere over sundhedsfremme, sygdomsforebyggelse og folkesundhedsprogrammer i relation til det enkelte menneske, grupper, samfund i et kulturelt perspektiv.

At den studerende kan forholde sig til sundhedsfaglige foranstaltningers og handlingers betydning for sundhedsadfærd og ændringer af disse.

Indhold:

Introduktion til internationale og nationale sygdomsforebyggende, sundhedsbevarende og sundhedsfremmende strategier og metoder, herunder Selvstyrets folkesundhedsprogram samt strategier i relation til højrisikointervention, masseintervention og miljøintervention. Metoder til beskrivelse og analyse af befolkningsgruppers sundhedstilstand samt sundhedsadfærd med særlig vægt på social ulighed i sundhed samt på livsstilsforhold. Kurset fokuserer på temaer i Selvstyrets aktuelle Folkesundhedsprogram.

Omfang: 24 lekt.

Pensum: 190 sider

Obligatorisk studieaktivitet: Den studerende skal fremlægge en sygeplejefaglig problemstilling, der identificerer et sundhedsproblem i befolkningsmæssigt perspektiv. Problemstillingen skal vurderes i relation til internationale og nationale sygdomsforebyggende, sundhedsbevarende og sundhedsfremmende strategier og interventioner.

Litteratur:

- Larsen, CVL. (2021): *Perspektiver for indsatser målrettet unges mentale sundhed og helbred*. I: Ottendahl, CB. et al. Mental sundhed og helbred blandt 15-34 årige i Grønland: Betydningen af opvækstvilkår, beskyttende faktorer og risikofaktorer. Statens Institut for Folkesundhed, s. 95-96. (2 s.) https://www.sdu.dk/da/sif/rapporter/2021/mental_sundhed_unge_groenland_dk (14/05/23)
- De Forenede Nationer (FN). (2020): Verdensmål – Danmark, Grønland og Færøernes officielle side. *De 17 Verdensmål*. OG *Hvad er verdensmålene?* <https://www.verdensmaal.org/hvad-er-verdensmalene> & <https://www.verdensmaal.org/maalene> (13/05/24) (20 s.)
- Hansen, H. L. & Noahsen, P (2020): *Sundhed og sundhedsvæsen i Grønland i år 2020*. I: Aagaard, T., Hounsgaard, L. (red.). *Menneske – Sundhed, samfund og kultur*. Forfatterne & Kliim, Aarhus. S. 35-48. (13 s.)
- Holen, M. (2018): Kap. 13, Køn, Sundhed og Sygdom. I: Andersen, P., Timm, H. (red.). *Sundhedssociologi – en grundbog*. 2. udgave. København, Hans Reitzels Forlag. s. 265-279 (19 s.)
- Larsen, CVL., et al. (2019): Kap 2. Levevilkår og ulighed i sundhed. I: *Befolkningsundersøgelsen i Grønland 2018*; s. 6-15 (9 s.) https://www.sdu.dk/da/sif/rapporter/2019/befolkningsundersogelsen_i_groenland (13/05/24)

- Pedersen, M. (2020): Kap. 5, Social ulighed i folkesundhed. I: Rasmussen, J., Pedersen, M. (red.). *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi*. 2. udgave. København. Gads Forlag. s. 115-129. (14 s.)
- Povlsen, L. (2020): Kap. 1, Sundhed og folkesundhed. I: Rasmussen, J., Pedersen, M. (red.). *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi*. 2. udgave. København. Gads Forlag. s. 17-31. (14 s.)
- Povlsen, L. (2020): Kap. 2, Folkesundhedsarbejde i et historisk perspektiv. I: Rasmussen, J., Pedersen, M. (red.). *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi*. 2. udgave. København. Gads Forlag. s. 33-51. (18 s.)
- Rasmussen, J. (2020): Kap. 4, Den demografiske udvikling og dens betydning for folkesundheden. I: Rasmussen, J., Pedersen, M. (red.). *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi*. 2. udgave. København. Gads Forlag. s. 87-111 (24 s.)
- Nørtoft, K. & Jensen, T. (2023): *Ældres rolle i overlevering af traditionel viden og deres taleposition i det grønlandske samfund*. I: Høiris, O., et al. *Magt og autoritet i Grønland*. Syddansk Universitetsforlag, s. 501 - 525 (27 s.)
- Styrelsen for Forebyggelse og Sociale forhold (2020). *INUUNERITTA III: Naalakkersuisuts strategi for samarbejdet om det gode børneliv 2020-2030*. Pejlemærker; s.28-58 (30 s.)
 - GL: https://paarisa.gl/-/media/paarisa/materialer/film-og-udgivelser/rapporter/inuuneritta-iii-sep20-naal-ka-web_final.pdf (13/05/24)
 - DK : https://paarisa.gl/-/media/paarisa/materialer/film-og-udgivelser/rapporter/inuuneritta-iii-sep20-naal-da-web_final.pdf (13/05/24)

Supplerende litteratur:

- Bjerregaard, P., Svarta, DL., & Larsen, CVL. (2023): *Social ulighed i sundhed*. https://www.sdu.dk/da/sif/rapporter/2023/social_ulighed_i_sundhed_i_groenland (13/05/24)
- Departementet for Sundhed. (2016): *Brystkræftscreening - en samfundsøkonomisk analyse, EM 2016*. <https://naalakkersuisut.gl/-/media/publikationer/sundhed/2016/brystkraeftscreeningdk.zip?la=da> (13/05/24)
- Svarta, DL. & Larsen, CVL. (2020): *Evaluering af Kræftplan 2013: Status på kræftområdet i Grønland*. https://www.sdu.dk/da/sif/rapporter/2020/evaluering_af_kraeftplan_2013_dk (13/05/24)
- Berliner, P., Trøndheim, T. (2017): *Unge fortællinger om resiliens i Nanortalik. Psyke & Logos*, 38(1), 193-216. <https://tidsskrift.dk/psyke/article/view/100089> (13 s.)

Pædagogik

Mål:

At den studerende ud fra pædagogiske begreber, teorier og metoder kan planlægge, gennemføre og evaluere oplysning, vejledning og undervisning af såvel grupper af borgere/patienter og lokalsamfund som af kollegaer, samarbejdspartner og studerende.

At den studerende kan indkredse, analysere, diskutere og perspektivere sygeplejefaglige pædagogiske problemstillinger.

Indhold:

Pædagogiske begreber, teorier og metoder. Didaktik, evaluering og sundhedspædagogik. Refleksion som læringsproces.

Omfang: 16 lekt.

Pensum: 203 sider

Obligatorisk studieaktivitet: Den studerende fremlægger en selvvalgt problemstilling, hvor der anvendes sygeplejefaglige og pædagogiske teorier/begreber til udformningen af en interventionsmulighed. Underviser planlægger tidspunktet samt tidsforbruget for udførelsen af den obligatoriske studieaktivitet.

Litteratur:

- Saugstad, T. & Gabrielsen, N. (2021): Kap. 1, Sundhed og pædagogik I: Saugstad, T. & Gabrielsen, N. Sundhedspædagogik for praktikere. 4. udgave. Munksgaard. S. 17 - 39 (22 s.)
- Saugstad, T. & Gabrielsen, N. (2021): Kap. 2, Sundhedspædagogik i et samfundsperspektiv I: Saugstad, T. & Gabrielsen, N. Sundhedspædagogik for praktikere. 4. udgave. Munksgaard. S. 41 – 60 (19 s.)
- Saugstad, T. & Gabrielsen, N. (2021): Kap. 3, Undervisningens formål, indhold og metode I: Saugstad, T. & Gabrielsen, N. Sundhedspædagogik for praktikere. 4. udgave. Munksgaard. S. 61 – 86 (25 s.)
- Saugstad, T. & Gabrielsen, N. (2021): Kap. 4 , Undervisning og den didaktiske triangel I: Saugstad, T. & Gabrielsen, N. Sundhedspædagogik for praktikere. 4. udgave. Munksgaard. S. 87 –107 (20 s.)
- Saugstad, T. & Gabrielsen, N. (2021): Kap. 5, Pædagogisk vejledning I: Saugstad, T. & Gabrielsen, N. Sundhedspædagogik for praktikere. 4. udgave. Munksgaard. S. 109 – 129 (20 s.)
- Saugstad, T. & Gabrielsen, N. (2021): Kap. 6, Sundhedskampanjer og sundhedspædagogik I: Saugstad, T. & Gabrielsen, N. Sundhedspædagogik for praktikere. 4. udgave. Munksgaard. S. 131 – 153 (22 s.)
- Saugstad, T. & Gabrielsen, N. (2021): Kap. 10, Handlebarrierer og handlerum. I: Saugstad, T. & Gabrielsen, N. Sundhedspædagogik for praktikere. 4. udgave. Munksgaard. S. 219-239 (20 s.)
- Hedensted, R. V. (2020): Feedback. I: Tejmers, J. W. & Lind, J (red.): *Pædagogik for sundhedsprofessionelle*. 3. udgave, 1. oplag, Gads Forlag, s. 191-203 (12 s.)
- Jacobsen, C., B. Baker, V., H. (2021): Kap. 14, Fælles beslutningstagning. I: Jørgensen, K (red.). *Kommunikation for Sundhedsprofessionelle*. 5 udgave. Gads Forlag. København. s. 241-260 (19 s.)
- Lehn, S. (2020): Kritisk-analytisk refleksion som pædagogisk metode til udvikling af tværprofessionalitet. I: Tejmers, J. W. & Lind, J (red.): *Pædagogik for sundhedsprofessionelle*. 3. udgave, 1. oplag, Gads Forlag, s. 155-70 (15 s.)
- Vedtofte, J. (2020): Patientuddannelse – fra compliance til self efficacy. I: Tejmers, J. W. & Lind, J (red.): *Pædagogik for sundhedsprofessionelle*. 3. udgave, 1. oplag, Gads Forlag, s. 143-152 (9 s.)

Supplerende litteratur:

- Romain, S. J. (2013): *Pharmaceutical health care and Inuit language communications in Nunavut, Canada*. International Journal of Circumpolar Health, 72(1), 21409. <https://doi.org/10.3402/ijch.v72i0.21409@zich20.2013.72.issue-S2> (19/05/24)
- Thorsen, H., Witt, K. & Brodersen, John. (2012). *For mange svære ord i skriftlig kommunikation fra sundhedsvæsenet*. Ugeskrift for læger, Årg. 174, nr. 14: pp. 925–930. <https://ugeskriftet.dk/videnskab/mange-svaere-ord-i-skriftlig-kommunikation-fra-sundhedsvaesenet> (19/05/24)
- *Health literacy - Begrebet, konsekvenser og mulige interventioner*. Udarbejdet for Sundhedsstyrelsen af Marie Henriette Madsen, Betina Højgaard og Jens Albæk, Dansk Sundhedsinstitut, juni 2009 https://www.sst.dk/da/udgivelser/2009//-/media/Udgivelser/2009/Publ2009/CFF/dokumentation/HealthLiteracy_notat,-d-,pdf.ashx (19/05/24)

Filosofi og etik**Mål:**

At den studerende, på baggrund af viden om filosofiske og etiske grundopfattelser både inden for teoretisk og praktisk filosofi og etik samt reflektere, analysere, diskutere, argumentere og indgå i beslutningstagen i forhold til sygeplejefaglige og mellemmenneskelige etiske dilemmaer.

Indhold:

Teoretisk filosofi, erkendelsesfilosofi, logik og argumentationsteori. Praktisk filosofi relateret til sundheds- og sygeplejeområdet. Centrale etiske grundpositioner og begreber. Sygeplejeetiske retningslinjer anvendt i forhold til konkrete tidsaktuelle problematikker/dilemmaer inden for sundhedsfeltet.

Omfang: 24 lekt.

Pensum: 191 sider

Litteratur:

- Birkler, J. (2023): Indledning – Når menneskelighed er et arbejde. I: Birkler, J. (red.): *Omsorg – Når menneskelighed er et arbejde*. 1. udgave, 1. oplag, Munksgaard Danmark. S. 13-17. (5 s.)
- Birkler, J. (2019): Hvad er etik? I: Birkler, J. (red.): *Etik en grundbog*. 1. udgave, 1. oplag, Munksgaard Danmark. S. 15-43 (28 s.)
- Birkler, J. (2019): Ethiske værdier. I: Birkler, J. (red.): *Etik en grundbog*. 1. udgave, 1. oplag, Munksgaard Danmark. S. 71-96 (25 s.)
- Birkler, J. (2019): Ethiske teorier. I: Birkler, J. (red.): *Etik en grundbog*. 1. udgave, 1. oplag, Munksgaard Danmark. S. 99-151 (52 s.)
- Olesen, I. et al. (2020): Kap. 4 Brugernes stemmer. I: Olesen, I. et al. Brugernes oplevelse af det grønlandske sundhedsvæsen – en pilotundersøgelse. Statens Institut for Folkesundhed; s. 26-45 (20 s.) https://www.sdu.dk/sif/-/media/images/sif/udgivelser/2020/final_dk_rapport_20200513.pdf (13/05/24)

- Sygeplejeetisk Råd. (2017): Etisk Refleksion i Sygepleje. (12 s.) [etisk_refleksion_i_sygepleje_2017.pdf \(dsr.dk\)](#) (13/05/23)
- Landstingsforordning om patienters retstilling. Lovgivning nr. 6 af 31. maj 2001. (5 s.) https://nalunaarutit.gl/groenlandsk-lovgivning/2001/ltf-06-2001?sc_lang=da (13/05/23)
- Pedersen, J.B.W. (2022): Etik og patientinddragelse. I: Falch, L. Aa. & Bøgeskov, B. O. (2022): *Etik i sygeplejen*. 1. udgave, 1. oplag, FADS forlag s. 80-94 (14 s.)
- Thorgård, Keld (2012): Patientperspektivets epistemologi. I: Martinsen, B. m.fl. (red.): *Patientperspektivet – En kilde til viden*. Munksgaard, s. 31-46 (15 s.)
- Wistoft, K.: Værdier og mening med sundhed. I: Simovska, V. & Jensen, JM. (2012): *Sundhedspædagogik i sundhedsfremme*. Gads Forlag, s. 107-121 (15 s.)

Religion

Mål:

At den studerende kan beskrive forskellige åndelige ritualer i forbindelse med fødsel, liv og død.
At den studerende opnår viden og reflektere over eksistentielle menneskelige spørgsmål og problemer i den enkelte patients religiøse opfattelse.

Indhold:

Religionsfilosofi og religion. Åndelige og eksistentielle værdier og livsanskuelser. Konkrete anvisninger på varetagelse af åndelige ritualer som f.eks. nøddåb og udsyngning.

Omfang: 8 lekt.

Pensum: 58 sider

Obligatorisk studieaktivitet: Den studerende skal under fremlæggelse gøre rede for sygeplejerskens rolle under livets begyndelse og livets afslutning. Herunder redegøre for de religiøse ritualer der er i disse sammenhænge, som sygeplejersken skal have kendskab til og handle på baggrund af for at imødekomme patientens åndelige behov.

Litteratur:

- Henriksen, L. (2015): Overlæge: Vi er nødt til at tale om døden, mens vi stadig er i live. Kristeligt Dagblad. (5 s.) <https://www.kristeligt-dagblad.dk/liv-sjael/overlaegen> (13/05/24)
- Danske Multidisciplinære Cancer Grupper (DMCG). (2023): Kliniske retningslinjer: Eksistentielle og åndelige aspekter i palliativ indsats. <https://www.dmcg.dk/Kliniske-retningslinjer/kliniske-retningslinjer-opdelt-paa-dmcg/palliativ-indsats/eksistentielle-og-andelige-aspekter-i-palliativ-indsats/> (14/05/24) (4 s.)
- Rasmussen, J. (2012): Integreringen af patienter fra andre kulturer på hospitalet. I: Rasmussen, J. (red.): *Livsanskuelser – filosofi, etik og religion*. København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 136- 153. (17 s.)

- Rasmussen, J. (2012): Det muslimske mindretal og deres religion. I: Rasmussen, J. (red.): *Livsanskuelser – filosofi, etik og religion*. København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 140-141 (2 s.)
- Rasmussen, J. (2012): Den kristne dåbsbekendelse og islams 5 søjler. I: Rasmussen, J. (red.): *Livsanskuelser – filosofi, etik og religion*. København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 142-145 (3 s.)
- Rasmussen, J. (2012): Forskellige forskrifter. I: Rasmussen, J. (red.): *Livsanskuelser – filosofi, etik og religion*. København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 146-147 (2 s.)
- Rasmussen, J. (2012): Overgangsritualer. I: Rasmussen, J. (red.): *Livsanskuelser – filosofi, etik og religion*. København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 148-151 (3 s.)
- Rasmussen, J. (2012): Sproglige problemer og manglende kendskab til sygehusets rutiner. I: Rasmussen, J. (red.): *Livsanskuelser – filosofi, etik og religion*. København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 152-153 (3 s.)
- Rasmussen, J. (2012): Hinduisme blandt tamiler. I: Rasmussen, J. (red.): *Livsanskuelser – filosofi, etik og religion*. København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 154-155 (3 s.)
- Schärfe, G & Rosenkvist, S. (2008): *Bliv parat til åndelig omsorg*. Sygeplejersken: Fag & Forskning, nr. 5. (4 s.) [Link](#) (16/05/24)
- Arnaert, A., & Schaack, G. (2006): Cultural awareness of Inuit patients' experiences with emergency nursing care. *Accident and emergency nursing*, 14(2), 97-103. <https://doi.org/10.1016/j.aen.2006.01.002> (14/05/24) (6 s.)

Litteratur fra 3.semester:

- Det Ethiske Råd (2002): *Åndelig omsorg for døende*, udtalelse fra Det Ethiske Råd, s. 9-27 (19 s.) <https://nationaltcenterforetik.dk/Media/637874470942125516/Aandelig-omsorg-for-doeende.pdf> (14/05/24)

Supplerende litteratur:

- Nielsen, R. (2006): *Døende patienter har brug for åndelig omsorg*. Fag & Forskning: Sygeplejersken, nr.5. [Link](#) (16/05/24)
- Trialog: Åndelig omsorg. Sygeplejersken: Fag & Forskning, Årgang 2018, nr.3. <https://dsr.dk/fag-og-udvikling/sygeplejersken/arkiv/fagforskning-argang-2018-nr-3/> (16/05/24)
 - *Der er tre spændende og korte artikler i denne udgave, som I kan finde på linket.*

Sociologi og antropologi

Mål:

Målet er at den studerende kan anvende og forholde sig til udvalgte sociologiske teorier og begreber i en sygeplejefaglig, kulturel og samfundsmæssig kontekst. Den studerende skal udvise en kritisk reflekteret, samfundsvidenskabelig forståelse i sygeplejefaglige problemstillinger og kunne relatere det til en samfundsmæssig og kulturel sammenhæng.

Indhold:

Der undervises i sociologiske teorier, begreber og metoder, som er centrale for at kunne forstå og udøve sygepleje i en social, kulturel og samfundsmæssig kontekst. Social struktur og helbred, levevilkår og

helbred, befolkningens helbredsforhold i kulturelt, historisk og aktuelt perspektiv. Social ulighed i sundhed, samfundsmæssige udviklingstendenser og ændringer i sygdomsmønstre og dødsårsagsmønstre. Individ, gruppe, stat, kultur og sundhedspolitik vil indgå

Omfang: 16 lekt.

Pensum: 107 sider

Litteratur:

Feltarbejde:

- Jensen, C. J. (2019): Deltagerobservation - hverdagslivet på medicinske afsnit. I: Frederiksen, J. and Sandholm, N. (red.): *Undersøgelsesmetoder i sundhedsfagligt arbejde*. København. Samfundslitteratur, s. 103–118. (15 s.)
- Schlütter, MM. (2019): *At rejse for at leve: En etnografisk skildring af ældres rejse for at få behandling i det grønlandske sundhedsvæsen*. Omsorg. Nordisk tidsskrift for palliativ medicin, 36(3), 18-23. [2]. (5 s.) <https://pure.au.dk/portal/da/publications/at-rejse-for-at-leve-en-etnografisk-skildring-af-%C3%A6ldres-rejse-for> (13/05/23)

Sundhedssociologi:

- Timm, H., Tanggaard Andersen P. (2018): *Indledning*. I: Tanggaard Andersen, P., Timm, H. (red.): *Sundhedssociologi - En grundbog*, s. 11-23. (12 s.)
- Kryger Pedersen, I. (2018): *Michel Foucault*. I: Tanggaard Andersen, P., Timm, H. (red.): *Sundhedssociologi - En grundbog*. s. 29-44. (15 s.)
- Larsen, K. (2018): *Pierre Bourdieu*. I: Tanggaard Andersen, P., Timm, H. (red.): *Sundhedssociologi - En grundbog*. s. 49-76. (27 s.)
- Kristiansen, S., Hviid Jacobsen, M. (2018): *Erving Goffman*. I: Tanggaard Andersen, P., Timm, H. (red.): *Sundhedssociologi - En grundbog*. s. 155-171. (16 s.)
- Huniche, L., Kristensen, F. (2018): *Brugerinddragelse som rationale og styringsform i sundhedspraksis*. I: Tanggaard Andersen, P., Timm, H. (red.): *Sundhedssociologi - En grundbog*. S. 243-260. (17 s.)

Kulturnatten

Obligatorisk studieaktivitet: Deltagelse i Institutets arrangement på Kulturnatten er obligatorisk. Holdets særskilte aktiviteter, som bl.a. vil være fremvisning af 5. semesters projekt i form af en poster. Dette planlægges sammen med underviser i januar. Posterne der laves til kulturnatten, præsenterer projektets foreløbige resultater.

Ekstern prøve i 5.semester

Sygeplejeteori, epidemiologi og miljømedicin, folkesundhed, sociologi og antropologi, filosofi, etik og religion, pædagogik og videnskabsteori og forskningsmetodologi

Formål

At den studerende:

- Demonstrere evne til i gruppesamarbejde at behandle et selvvalgt folkesundhedsproblem inden for klinisk sygepleje i forhold til sundhedsfremmende, forebyggende eller rehabiliterende sygepleje
- Kan identificere sygeplejeetiske problemstillinger og argumentere for den sygeplejefaglige relevans
- Demonstrere evne til at analysere og diskutere folkesundhedsproblemer i tværfaglige og tværsektorielle perspektiver i henhold til prøvens fagområder.

Rammer

Den eksterne prøve er en skriftlig gruppeopgave med efterfølgende mundtlig fremlæggelse og eksamination.

I starten af 5. semester introduceres der til prøven, og der etableres grupper på 3 – 5 studerende. Grupperne udarbejder en gruppekontrakt og plan for arbejdsprocessen. Processen understøttes af vejlederen. På baggrund af den skriftlige opgave udarbejdes en poster, der fungerer som udgangspunkt for den mundtlige præsentation.

Vejledning

Der tildeles en vejleder, som skal godkende problemstillingen. Vejlederen er en underviser ved instituttet og fungerer også som eksaminator.

Vejledning aftales efter behov. Hver gruppe har mulighed for 7 lektioners vejledning.

Produktkrav

Den skriftlige opgaves omfang udgør 48.000 – 60.000 anslag svarende til 20 – 25 sider.

Redaktionelle retningslinjer og Ethiske retningslinjer for opgaveskrivning skal følges.

Hver studerendes bidrag til opgaven er på 7200 anslag svarende til 3 sider. I opgaven skal det tydeligt fremgå, hvilke dele den enkelte studerende har udarbejdet.

Resumé på maksimum 1200 tegn er ikke inkluderet i det samlede antal anslag.

Der skal henvises til 700 siders pensumlitteratur og minimum 200 siders selvvalgt litteratur.

Aflevering

Tidspunkt for aflevering og fremlæggelse fremgår af skemaet for undervisning.

Afleveres i WISEflow.

Kriterier for vurdering

Der vil gives en individuel karakter på baggrund af en samlet vurdering af den skriftlige gruppeopgave, posterpræsentationen og den individuelle mundtlige eksamination ud fra prøvens kriterier. Karakteren afgives, når alle gruppens medlemmer er eksamineret.

Bedømmelse: GGS-skala

Ekstern censur

Fremgangsmåde og mål for prøven**Den skriftlige opgave**Resumé:

- Kort gengivelse af projektets hovedpunkter i et resumé på dansk. Resuméet placeres efter indholdsfortegnelsen og tæller ikke med i det samlede antal anslag. Det må max fylde 2400 antal anslag med mellemrum.

Indledning:

- Der redegøres for udvalgte sygeplejefaglige problemstillinger samt deres kontekst ud fra semesterets temaer.
- Der argumenteres for en afgrænsning til en udvalgt sygeplejefaglig problemformulering.

Metode- og teoriafsnit:

- Redegørelse for den videnskabelige tilgang og det valgte forskningsdesign. Filosofiske og etiske overvejelser i forhold til den valgte fremgangsmåde præsenteres.
- Systematisk litteratursøgning. Beskriv, hvor I har søgt litteratur, med hvilke søgekriterier (inklusion og eksklusion) og søgeord. Søgeprofilen vedlægges som bilag.
- Der foretages kvalitetsvurdering af de udvalgte videnskabelige artikler med fx VAKS eller CASP (kvalitetsvurdering vedlægges som bilag).
- Dataindsamlingsmetode. Beskriv den empiri der anvendes i jeres projekt.
- Begrundet valg af teori og begreber der bruges til at analysere og diskutere med.
- Analysestrategien beskrives.

Analyse:

- Afsnittet indeholder en bearbejdning og analyse af undersøgelsens empiri. Analysen gennemføres med henblik på at besvare opgavens problemformulering.

Diskussion:

- Der foretages en metode- og resultatdiskussion. Afsnittet indeholder en kritisk vurdering af metode-, teori-, empirivalg samt en diskussion af resultaterne fra analysen.

Konklusion:

- Konklusionen er en sammenfatning af fundene fra analyse og diskussion. Der gives et samlet svar på problemformuleringen.

Perspektivering:

- Der perspektiveres i forhold til klinisk praksis.

Litteraturliste:

Opgaven skal overholde de redaktionelle krav, der er i forbindelse med opgaveskrivning på sygeplejestudiet på Peqqissaanermik Ilisimatusarfik / Institut for Sundhed og Natur.

Den mundtlige eksamination

Den mundtlige eksamination afholdes som først en gruppepræsentation og dernæst en individuel præsentation samt eksamination:

- 10-15 min: Gruppen præsenterer deres poster for eksaminator og censor, 3 min. til hver studerende. Hver studerende præsenterer en del af posteren.
- 20 min: Individuel del fordelt på 5 min oplæg fra studerende og efterfølgende 15 min eksamination.
- 15 min til votering og tilbagemelding til den studerende. Karakteren afgives, når alle gruppens medlemmer er eksamineret.